ХЕРСОНСЬКА МІСЬКА РАДА

VIII сесія міської ради VIII скликання

РІШЕННЯ

від 23.07.2021 № 402

м. Херсон

Про затвердження Положення із запровадження системи енергоменеджменту та енергомоніторингу в бюджетних установах Херсонської міської територіальної громади

З метою формування комплексного підходу до запровадження системи енергетичного моніторингу та енергетичного менеджменту, забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів за видами енергоносіїв і підвищення енергетичної ефективності будівель бюджетних установ, що фінансуються за рахунок коштів місцевого бюджету, на виконання Меморандуму про партнерство щодо запровадження системи енергетичного менеджменту для підвищення енергетичної ефективності будівель бюджетних установ, укладеного між Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України та територіальною громадою міста Херсон 27.04.2017, відповідно до Закону України «Про енергозбереження», розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.04.2017 № 732-р «Про затвердження плану заходів із впровадження систем енергетичного менеджменту в бюджетних установах», враховуючи цілі масштабної ініціативи Європейської комісії з питань сталого розвитку міст – Угоди мерів (Covenant of Mayors), вимоги Національного стандарту ДСТУ ISO 50001:2014 «Енергозбереження. Системи енергетичного менеджменту. Вимоги та настанова щодо використання (ISO 50001:2011, IDT)», керуючись статтею 25 та частиною першою статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Положення із запровадження системи енергоменеджменту та енергомоніторингу в бюджетних установах Херсонської міської територіальної громади (далі – Положення, додається).

2. Керівникам виконавчих органів Херсонської міської ради, комунальних підприємств, установ та закладів, що отримують кошти з бюджету

Херсонської міської територіальної громади на оплату спожитих енергоресурсів:

2.1. Здійснити заходи щодо запровадження системи енергетичного моніторингу (як складової системи енергоменеджменту) згідно з Положенням, затвердженим пунктом 1 цього рішення.

2.2. У місячний термін з дня прийняття даного рішення визначити відповідальних за здійснення заходів із впровадження системи енергетичного менеджменту.

3. Визнати таким, що втратило чинність, рішення міської ради від 22.12.2017 № 1125 «Про затвердження Положення про запровадження системи енергоменеджменту та енергомоніторингу м. Херсона».

4. Департаменту інформаційних технологій міської ради (ЗАРУБА І.) оприлюднити дане рішення на офіційному сайті Херсонської міської ради та її виконавчих органів.

5. Відповідальність за виконання рішення покласти на керівників виконавчих органів міської ради, комунальних підприємств, установ та закладів бюджетної сфери.

6. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію міської ради з питань житлово-комунального господарства, житлової політики, енергозбереження та благоустрою (РОЖКОВ Ю.) та заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради ПЕПЕЛЯ В.

Міський голова Ігор КОЛИХАЄВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення міської ради
23.07.2021 № 402

Положення
із запровадження системи енергоменеджменту та енергомоніторингу
в бюджетних установах Херсонської міської територіальної громади

І. Загальні положення

1.1. Метою затвердження Положення із запровадження системи енергомоніторингу та енергоменеджменту в бюджетних установах Херсонської міської територіальної громади (далі – Положення) є створення муніципальної системи енергетичного менеджменту, формування комплексного підходу до ефективного впровадження системи енергетичного моніторингу (як складової системи енергоменеджменту) на різних етапах споживання енергетичних ресурсів закладами та установами бюджетної сфери Херсонської міської територіальної громади, визначення оцінки ефективності використання енергоресурсів, підготовки та впровадження заходів з підвищення ефективності енергоспоживання, а також залучення фінансування, запровадження системи стимулювання ощадного енергоспоживання.

1.2. Положення розроблено відповідно до вимог чинних стандартів з енергозбереження в Україні та на виконання Меморандуму про партнерство щодо запровадження системи енергетичного моніторингу та енергетичного менеджменту. Положення детально визначає функціонування системи енергомоніторингу та енергоменеджменту і встановлює вимоги до керівників та фахівців бюджетних установ щодо підтримання та поліпшення процедур енергетичного моніторингу, що дозволяють впровадити системний підхід для забезпечення постійного підвищення енергетичних параметрів, ефективності використання енергетичних ресурсів та енергозбереження на об'єктах бюджетної сфери міста.

1.3. У Положенні вживаються наступні терміни :

Бюджетна установа – орган місцевого самоврядування, а також організації, створені ним у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок місцевого бюджету;

енергоменеджмент – процес управління енергоресурсами, спрямований на забезпечення їхнього раціонального та ефективного використання;

енергоменеджер – особа, призначена керівником відповідальною за збір інформації про стан споживання енергоресурсів на закріплених за нею об'єктах;

енергомоніторинг – сукупність заходів, спрямованих на безперервне відстеження за споживанням енергоносіїв об'єктами бюджетної сфери з метою

систематизації інформації, виявлення невідповідностей або порушень, визначення пріоритетних заходів з енергозбереження;

енергоефективність – ефективне (раціональне) використання енергоресурсів, тобто, використання меншої кількості енергії для забезпечення того ж рівня енергетичного забезпечення об'єктів бюджетної сфери;

інформаційна система енергомоніторингу – електронний програмний продукт, який використовується енергоменеджерами для внесення інформації про споживання об'єктами бюджетної сфери енергоресурсів;

об'єкт бюджетної сфери – будівля, приміщення, що утримується за рахунок коштів місцевого бюджету, які витрачаються на енергоресурси;

прилади обліку, за допомогою яких здійснюється контроль за споживанням енергоносіїв на об'єктах бюджетної сфери:

- лічильники газу;
- лічильники холодної та гарячої води;
- лічильники теплової енергії;
- лічильники електроенергії;
- термометри для виміру температури зовнішнього та внутрішнього повітря.

Всі прилади обліку, за допомогою яких здійснюється контроль споживання енергоносіїв, повинні бути сертифіковані на території України відповідно до чинного законодавства;

раціональне використання енергоресурсів – досягнення максимальної ефективності використання енергоресурсів при існуючому рівні розвитку техніки та технології і одночасному зниженні техногенного впливу на навколишнє природне середовище;

паливно-енергетичні ресурси (ПЕР) – це сукупність всіх природних і перетворених видів палива та енергії, які використовуються в національному господарстві.

1.4. Дія Положення розповсюджується на учасників системи енергомоніторингу та енергоменеджменту, а саме: керівники бюджетних закладів та установ, в тому числі структурні підрозділи виконавчого органу міської ради, що здійснюють управління установами та закладами бюджетної сфери та які здійснюють видатки або відшкодування видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв за рахунок коштів місцевого бюджету.

II. Мета та основні завдання системи енергоменеджменту та енергомоніторингу

2.1. Метою системи енергоменеджменту є формування професійних управлінських механізмів та прийняття рішень у сфері енергетичного функціонування міської територіальної громади, які повинні забезпечувати:

- оптимізацію структури споживання енергоресурсів;
- підвищення ефективності використання всіх видів енергоресурсів;
- зменшення обсягу споживання енергоресурсів закладів бюджетної сфери міської територіальної громади;

- налагодження енергоефективної експлуатації будівель;
- скорочення викидів парникових газів, розвиток екологічно орієнтованої економіки та підвищення якості життя;
- формування ощадної поведінки у споживачів енергетичних послуг;
- скорочення використання бюджетних коштів на придбання енергоресурсів;
- залучення інвестицій у процеси технологічної та енергоефективної модернізації інфраструктури міста.

Для успішного виконання зазначених завдань необхідно забезпечити ефективне функціонування енергоменеджменту:

- моніторинг енергоспоживання енергоресурсів;
- планування впровадження заходів з підвищення ефективності енергоспоживання;
- залучення джерел фінансування заходів з підвищення ефективності енергоспоживання;
- контроль за ефективністю впровадження заходів з енергозбереження;
- навчання персоналу структурних підрозділів.

2.2. Метою запровадження системи моніторингу споживання енергетичних ресурсів є оцінка ефективності використання енергоносіїв, а також пошуку можливостей зниження витрат на енергетичні ресурси. Енергетичний моніторинг дає можливість дослідити потенціал енергозбереження в кожному звітному періоді з урахуванням виділених фінансових ресурсів; дозволяє відстежити, проаналізувати та запланувати впровадження енергозберігаючих заходів, підготувати необхідну інформацію для формування управлінських рішень.

2.3. Інструментом проведення енергетичного моніторингу є інформаційна система, яка забезпечує формування аналітичної бази даних щодо споживання енергоресурсів з подальшим її використанням для контролю споживання енергоресурсів та досягнення результатів від впровадження енергозберігаючих заходів і реалізації енергоефективних проєктів у закладах бюджетної сфери.

2.4. Основними завданнями енергомоніторингу є:

- вчасне виявлення випадків перевитрат енергоресурсів, аварійних ситуацій та недотримання нормативних умов перебування відвідувачів та персоналу;
- збір даних про фактичне споживання енергоресурсів;
- збір даних про параметри мікроклімату в будівлях;
- аналіз ефективності використання енергоресурсів у порівнянні з аналогічними закладами та нормативними значеннями;
- збір даних про фактори, які впливають на рівень споживання енергоресурсів;
- контроль за ефективністю експлуатації будівель та інженерних систем;

- визначення фактичного рівня досягнутої економії в результаті впровадження заходів з підвищення ефективності енергоспоживання;
- формування переліку закладів (будівель), що потребують першочергового поглибленого аналізу та/або впровадження додаткових заходів з підвищення ефективності енергоспоживання;
- створення підґрунтя для впровадження стимулювання ощадного енергоспоживання шляхом впровадження об'єктивних показників ефективності енергоспоживання.

III. Управління системи енергоменеджменту та енергомоніторингу в Херсонській міській територіальній громаді

Організаційно-виконавча структура енергоменеджменту та енергомоніторингу Херсонської міської територіальної громади

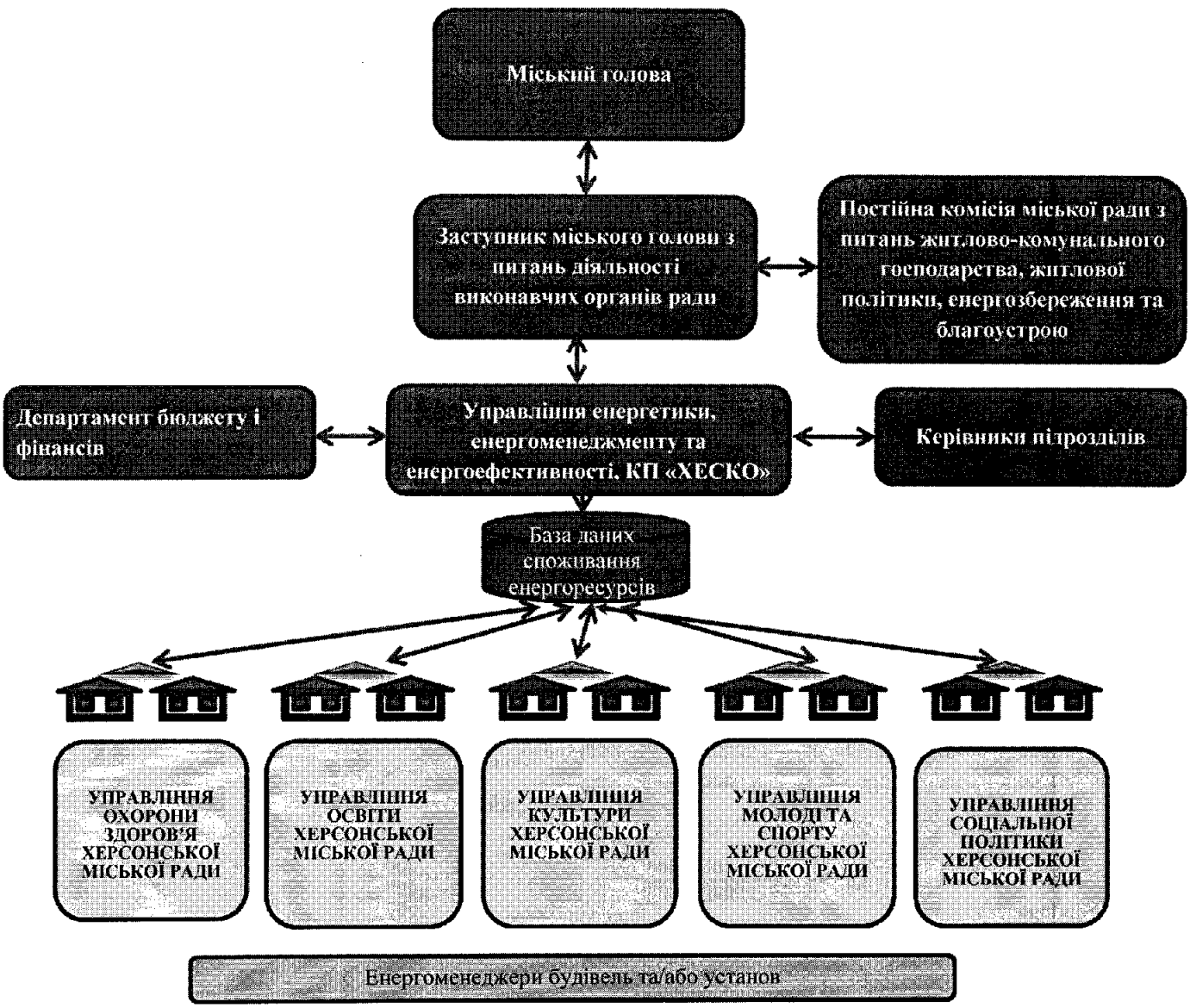

3.1. Для належного функціонування системи енергоменеджменту в закладах бюджетної сфери Херсонської міської територіальної громади заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради:

- здійснює загальну координацію роботи з питань енергоменеджменту та енергомоніторингу управління енергетики, енергомоніторингу та енергоефективності департаменту міського господарства міської ради, його взаємодію зі структурними підрозділами виконавчого органу та закладами бюджетної сфери, які фінансуються за рахунок коштів місцевого бюджету;
- забезпечує представництво в перемовинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, міжнародними організаціями та іншими інституціями з питань енергоефективності;
- контролює загальний стан енергоефективності бюджетних установ, організацій та стан реалізації проєктів з підвищення енергоефективності;
- для вирішення і обговорення питань енергомоніторингу, підвищення рівня енергоефективності та ефективного використання енергоресурсів проводить наради організаційно-виконавчої структури енергетичного менеджменту Херсонської міської ради.

3.2. Координацію роботи із запровадження та функціонування системи енергетичного менеджменту та системи енергетичного моніторингу як складової системи енергоменеджменту покладено на відділ енергоменеджменту управління енергетики, енергоменеджменту та енергоефективності департаменту міського господарства Херсонської міської ради (далі – Департамент).

3.2.1. Директор Департаменту своїм наказом з числа спеціалістів відділу енергоменеджменту управління енергетики, енергоменеджменту та енергоефективності департаменту міського господарства Херсонської міської ради визначає енергоменеджера напрямку, який несе відповідальність за здійснення енергомоніторингу та функціонування інформаційної системи енергомоніторингу та ефективного використання енергоресурсів у закладах та установах бюджетної сфери.

3.2.2. Енергоменеджер напрямку:

- координує роботу енергоменеджерів комунального підприємства «Херсонська енергосервісна компанія» (далі – КП «ХЕСКО») та структурних підрозділів виконавчого комітету в сфері енергозбереження та енергоефективності;
- проводить бенчмаркінг закладів та установ бюджетної сфери;
- здійснює аналіз даних енергоспоживання всіх приміщень та будівель, що включені до системи енергомоніторингу;
- проводить контроль систематичного достовірного обліку витрат енергоресурсів, що вносяться до інформаційної системи моніторингу в усіх закладах та установах бюджетної сфери, підпорядкованих відповідному виконавчому органу міської ради;
- проводить необхідні коригувальні та запобіжні дії у сфері енергозбереження та енергоефективності;
- контролює реалізацію проєктів з підвищення ефективності енергоспоживання, в т. ч. виконаних енергсервісною компанією;

- розробляє пропозиції щодо підвищення рівня енергоефективності будівель та, за необхідності, готує заявки для участі в державних програмах та проєктах міжнародної технічної допомоги;
- організує роботу з підвищення поінформованості мешканців міської територіальної громади та працівників бюджетних установ у сфері енергозбереження та енергоефективності;
- надає необхідні консультації щодо питань енергоефективності та відновних джерел енергії;
- проводить розрахунок базових рівнів енергоспоживання та лімітів на споживання енергоресурсів для всіх бюджетних установ міського підпорядкування. В процесі розробки лімітів відділ енергоменеджменту співпрацює з департаментом бюджету і фінансів міської ради;
- здійснює координацію робіт із коригування Плану дій сталого енергетичного розвитку і клімату м. Херсона та впровадження його у місті, відповідно до вимог Угоди мерів;
- здійснює координацію проведення Днів сталої енергії в місті, відповідно до вимог Угоди мерів;
- спільно із енергоменеджерами КП «ХЕСКО» організує навчання енергоменеджерів установ та закладів бюджетної сфери з питань енергоощадної й енергоефективної діяльності.

Про поточний стан справ і результати роботи в сфері енергоефективності, проведеного енергомоніторингу та сталого енергетичного розвитку відділ енергоменеджменту та відділ енергоефективності управління енергетики, енергоменеджменту та енергоефективності департаменту міського господарства міської ради звітують перед профільним заступником міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради та міським головою (за необхідності), а також готують пропозиції щодо впровадження заходів з підвищення енергоефективності в міській територіальній громаді.

3.2.3. Комунальне підприємство «Херсонська енергосервісна компанія»:
- координує роботу енергоменеджерів, призначених керівниками бюджетних установ;
- збирає та аналізує дані щоденного енергоспоживання всіх приміщень та будівель, що включені до системи енергомоніторингу;
- здійснює моніторинг і контроль за дотриманням експлуатаційних норм споживання енергоресурсів (лімітів) об'єктами комунальних закладів соціальної сфери міста;
- щомісячно надає управлінню енергетики, енергоменержменту і енергоефективності департаменту міського господарства міської ради узагальнену інформацію щодо ефективності використання питомих витрат енергоресурсів (за видами паливно-енергетичних ресурсів) та енергоспоживання в розрізі бюджетних установ міської територіальної громади;
- здійснює виміри та аналіз рівня викидів парникових газів CO_2 та надає

управлінню енергетики, енергоменержменту та енергоефективності Департаменту інформацію про результати вимірів та пропозиції щодо шляхів скорочення викидів парникових газів;

- здійснює доопрацювання та внесення змін до Плану дій сталого енергетичного розвитку і клімату м. Херсона.
- здійснює звітування перед офісом Угоди мерів про хід реалізації Плану дій сталого енергетичного розвитку і клімату м. Херсона (кожні 2 роки);
- організує проведення Днів сталої енергії в місті, відповідно до вимог Угоди мерів;
- сприяє поінформованості стосовно використання енергії та створення мотивації для персоналу міських закладів та установ, комунальних підприємств.

3.2.4. Керівникам бюджетних установ:

У термін до 01.09.2021:

- призначити наказом по бюджетній установі спеціаліста (енергоменеджера бюджетної установи), відповідального за енергозбереження та ведення щоденного енергомоніторингу по кожній підпорядкованій бюджетній будівлі, включивши ці функції в їхні посадові обов'язки;
- визначити особу (осіб), яка зможе виконувати обов'язки енергоменеджера бюджетної установи у період його відсутності (перебування у відпустці, на лікарняному, у відрядженні або відсутність з інших поважних причин);
- забезпечити енергоменеджера бюджетної установи комп'ютеризованим робочим місцем із доступом до мережі Інтернет та робочою електронною поштою;
- провести повну інвентаризацію приладів обліку за всіма видами енергоресурсів, які споживають будівлі бюджетної установи, перевірити справність зазначених приладів. У разі відсутності справних приладів обліку за будь-яким із ресурсів, що споживають підпорядковані будівлі, – у місячний термін провести роботу з установлення або (за необхідності) ремонту відповідних приладів обліку;
- забезпечити можливість щоденного доступу (в робочі дні) до всіх приладів обліку по всіх будівлях підпорядкованої бюджетної установи для енергоменеджера бюджетної установи.

У разі наявності орендарів у будівлях бюджетних установ або у випадках, коли до мереж будівлі підключені інші (сторонні) споживачі, вивчити можливість і в місячний термін забезпечити роздільний облік споживання всіх видів енергоресурсів за допомогою приладів обліку по кожному орендарю/споживачу із наданням енергоменеджеру бюджетної установи необхідного вільного доступу до приладів обліку.

3.2.5. Енергоменеджери бюджетних установ щоденно (в робочі дні):

- вносять показники приладів обліку за всіма видами енергоресурсів, які споживають підпорядковані їм приміщення або будівлі, в інформаційну систему (програму для ведення щоденного енергомоніторингу);

- аналізують енергоспоживання підпорядкованих їм приміщень або будівель, за необхідності, проводять коригувальні та запобіжні дії для усунення можливих неполадок та несправностей у межах своєї компетенції і повідомляють керівників та відділ енергоменеджменту про виявлені проблеми;
- проводять роз'яснювальну роботу з працівниками своїх підрозділів для підвищення їхньої поінформованості щодо шляхів та способів поліпшення енергетичного функціонування будівель та енергоощадної поведінки;
- можуть також надавати пропозиції до відділу енергоменеджменту управління енергетики, енергоменеджменту та енергоефективності Департаменту та відповідним керівникам щодо поліпшення енергетичного функціонування та проведення заходів з підвищення рівня енергоефективності будівель, за які вони відповідають.

IV. Навчання персоналу відповідального за ощадне енергоспоживання.

4.1. Навчання енергоменеджерів, відповідальних за впровадження системи енергоменеджменту та енергомоніторингу об'єктів комунальних підприємств та закладів бюджетної сфери Херсонської міської територіальної громади, спрямоване на підвищення якості професійних навиків, формування у них високого професіоналізму, майстерності, сучасного економічного мислення, вміння працювати та виконувати покладені на них обов'язки в нових економічних умовах, забезпечення на цій основі високої продуктивної праці та досягнення максимальної економії енергоресурсів.

4.2. Навчання енергоменеджерів організує відділ енергоменеджменту управління енергетики, енергоменеджменту та енергоефективності департаменту міського господарства міської ради.

4.3. Навчання з питань економного енергоспоживання здійснюється:

- в процесі впровадження системи енергетичного менеджменту періодично, але не рідше ніж 1 раз на рік;
- після впровадження заходів з підвищення ефективності енергоспоживання.

V. Перелік енергоресурсів та температурних показників для щоденного контролю:

1) температура повітря в обраних внутрішніх приміщеннях, °С;
2) вода холодна, м3 ;
3) вода гаряча, м3 ;
4) електрична енергія, кВт;
5) теплова енергія, Гкал;
6) тверде паливо (вугілля, пілети тощо), т.

Для виконання щоденного контролю, відповідальна особа використовує наступні типи обладнання:

1) термометр зовнішній;
2) термометр внутрішній:

3) лічильник холодної води;
4) лічильник гарячої води;
5) лічильник електричної енергії;
6) лічильник теплової енергії:
7) газовий лічильник.

Усі прилади обліку, за допомогою яких здійснюється контроль споживання енергоносіїв, повинні бути сертифіковані на території України, внесені до реєстру засобів вимірювальної техніки, мати чинне свідоцтво про державну повірку та згідно з актом введені в експлуатацію.